

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Június 29 dikén, 1824.

Spanyol Ország.

F. h. 16d. így ír az Etoile: „Olly hireket kezdettek volt némellyek terjeszteni, mintha Spanyolországban nyughatatlanságok történtek volna. Ez teljességgel nem igaz. A' Félzigeten mindenütt a' legnagyobb csendesség uralkodik. A' közbocsánat minden ellentállás nélkül végrehajtatik. Generális Capapénak (egy ismeretes royalista Guerilla-vezérnek) támadása minden fogamat nélkül maradott. Alig tudott ő valami negyven embert egybeszerezni; maga most már elfogattatott, 's Madritba vitetik, hol majd pert indítanak ellene.“

Ezen ellenkezésről, mellyel némelly royalista Vezérek viseltetének az Igazgatás' parancsolatai iránt, egy levél a' spanyol határszélekről így szól Május' 8d: „Tudva lévő dolog hogy az Alsó-Arragóniai royalista Guerilla-vezérek, egyetértvén a' Felső-Cataloniabeliekkel, seregeiknek fegyvereikből való levetkeztetésében mindenkor nyakasan ellenkeztek, 's ezen engedetlenségeknek következtétől annyival is inkább lehetett tartani, mivel napról napra bizonyosabbnak látatott azon gyanú, hogy utóbb a' Saragossai zendülések, egybefüggésben valának ezen Royalista-vezéreknek lázszátásaikkal. Hanem a' mult hónap' végével az eddig volt fő Kapitányt Grima-restet, a' Madritból küldetett Generális d' Espanna felváltván, utóbbi olly szerencsés volt, hogy, elfogatván a' hajdani Guerilla-vezéreket Capapét és el Royót,

a' csendességet ismét helyre-állította. Azonban, a' mint éppen most híre futamodott, el Royo kiszabadult a' fogságból, 's újra fejévé leve egy 300 emberből álló csoportnak, mellyel Terruel városát, minekutána az ottani royalista önnvállalkozottakat megverte volna, megszállotta. Ellene most már franczia seregek fognak menni.

Jún. 11dikéről ezt írja Madritból a' feljebb nevezett Ujság: „A' Király és a' királyi familia még mind az Aranjuzi mulató-kastélyban vagynak. — Mostan sokkal nagyobb a' figyelem, mint volt valaha, a' két Amérikabeli spanyol birtokokra nézve. E' tárgyban az Udvari-ujság olly környülállásokat közöl, mellyekből nyilván láthatni, miként vagyon a' dolgok' állapotja azon meszsze Országokban. A' Foederalisták, kik mostan a' kormányt viszik Mexicóban, szint' úgy nem titkolhatták-el a' nép előtt a' Cadixi nagy történeteket, valamint Bolívarnak Peruban lett megverettetését el nem palástolhatták. Sőt inkább magok készitének egy cikkelyt a' Király' megszabadításáról és a' Cortesi-gyűlés' semmité-tételéről, hogy így ezen történeteknek annyival kevesebb fogamatjok lenne a' népre nézve. Ez a' jelentő-cikkely az Aquila mejicana című Ujságnak 254d. száma alatt találatik. Az Insurgenseknek Peruban lett megverettetésekről így szól ezen most említett Ujság: „A' mi atyánkfijait Líma alatt nagy szerencsétlenségek érek, a' spanyol Armada több helyeken győzedelmeskedik, a' Patrióták

vére özönnel omlik. (Itten a' Gaceta de Madrit ezt a' jegyzést teszi: Nagyítva vagyon a' dolog; nagy vérözön, hála Istennek! nem történt. Bolívar' katonái okosabbnak tarták lerakni fegyvereiket, sőt a' királyi zászlók alá menni, minthogy magokat a' győzedelmes spanyol Armada által, együl-egyig felkonczoltassák) A' szent Szövetség azt látta-tik hinni, hogy már velünk parancsolhat, elosztályozó-plánumát mappan megkészítette, melly szerint a' Columbiai köztársaság Francia Országhoz, Peru Angliához, Mexico pedig Spanyol Országhoz kapcsolatnék. — Guayaquili levelekből kétségen kívül valónak látszik Bolívarnak veszedelmes helyheztetése. A' mi, megverettetése után, teljességgel elkedvetleníti az, hogy tulajdon maga tapasztalásából látja, hogy Peru lakosainak nagyobb része egyenesen Ferdinánd Királyhoz és a' Bourbonok' felséges Dynastiájához hajlik. A' Vice Király la Serena szakadatlanul üzi Bolivárt 9000 ember sereggel, melly igen jó karban vagyon 's csak nem egészen európai Spanyolokból áll. A' Chilli segéd-sereg Bolivárt odahagyta, és sietve haza ment. — A' mi Buenos-Ayresnek állapotját illeti, ottan minden a' Pampa Indusok ellen való védelmezésben foglalatoskodik, kiket nagyszámú Fejérek segítenek, kik áldozatai az Insurgens-Igazgatás' kegyetlenkedésének. Nehéz lenne megmondani ki viszi most ottan a' kormányt, avagy mi névvel neveztetik a' hajdan la Platai vagy Argentínai köztársaság. — Montevideoi levelek nemcsak megerősítik Bolívarnak megverettetését, hanem még azt is jelentik, hogy olly kedvetlenség és zürzavar uralkodik az Insurgens tisztihivatalok között, hogy egynehány spanyol hadi-hajónak megjelenése, 700 mértöldnyi térséget támaszthatna fel a' tengerpart' mentében a' királyi ügy' részére."

Nagy Britannia és Irlandia.

Londonból Jún. 13dikáról ezt írja az Etoile: „Már darab ideig állott tegnapi napon az Alsó-háznak ülése a' mint észre-vették hogy a' Szólló körül legközelebb ülő tagok között nagy megindulás uralkodik. A' folyosón lévőeknek ezen támadott ujságkivánását, ekképen elégitette ki maga a' Szólló: „Eléggé tele lévén már a' ház, nem halaszthatom továbbra, hogy tudtára ne adjak egy dolgot, melly annak privilégiumait erősen megsértette. Alig ültem-bé székembe, a' mint tudtomra esett, hogy egy tiszteletre méltó tag, az ezen szálába vezető egyik mellék-folyosón, erőszakos módon megtámadtatott. Azonnal megparancsolam a' Policzáj Altisztnek, hogy a' gonosztévőt fogatná-el, a' melly meg is történt. Ennek neve Gourlay, és a' kit megsértett — Brougham Úr! Most már arra kérem a' Házat, tanácskozna felőle, mitévők legyünk az elfogatott személlyel.“ — Brougham és Cauning Urak egyszerre kelének-fel székeikből, hogy szóllának, 's a' Miniszter, előbbeninek engedé a' szót. „Szólló Úr“ monda Brougham Úr „az előadott dologról helyesen tudósított Uraságod. A' mint a' folyosón keresztül mentem, sok embert találtam ottan egybegyülekezve. Közöttök illy szót hallek, hogy valyon a' keresztülmenő, nem én lennék e? A' felelet az vala: Igen is; 's ezzel érzém hogy két ütést kaptam valami subogóval, és némelly szavakat hallottam. Ekkor megfordulván egy semmirekellőt vevék észre, kinek vadság látszott tekintetéből; a' körülállók tartóztatni akarták. Ha jól emlékezem reá, azt monda az ember nékem, hogy őtet Gourlaynak hívják. Kérdezvén én tőle hogy mit akarna, így felelt: „Az Úr engemet megcsalt.“ Emlékezem reá hogy ez előtt há-

rom esztendővel, bizonyos kérelem-levelel előterjesztésének alkalmatosságával láttam volt az embert; mindennyi a' mit róla tudok; hanem azt úgy tetszik hallottam, hogy elméjében megzavarodott. Egyik barátom azt mondja, hogy dolgának megzavarodása zavarta meg az eszét is a' nevezett embernek. — A' belső Miniszter Peel Úr azt jegyzé meg erre, hogy ez a' Gourlay igen illetlen levelet írt (kinek? azt nem mondta a' Miniszter). — Hume Úr azt mondá, hogy az említett ember jó állapotban élt egykor Canadában, hanem azután ugyanottan fogságra jutott, 's vissza küldetett Anglába, hol minclutána Herczeg Sommersettnak egy mezei jószágát bírta volna árendában, ismét annyira alászállott hogy kenyerét kőszikla-kövek darabolásával kereste az országúton. Ezután Hume Úr és még mások újra olly karba helyheztették az embert, hogy ismét elmehessen Candiába, a' honnan mostan véletlenül ismét visszajött. Minekelőtte megtébolyodott volna elméjében, Canadaról írt derék munkájával jelét adta eszének és ismereteinek. — Canning Úr azt mondá, hogy a' Háznak szokása szerint, korlátok elébe kell idézni a' vádoltatottat; hanem elméleti zavarádása miatt, még jó lenne halasztani vallatását. — A' Szólló erre kinyilatkoztatá, hogy a' Háznak akarata az, hogy Gourlay mind addig fogságban tartassék, míg csak őtet a' Ház korlátok elébe nem idéztetné.

A' nagy fő-városokban minden istenadta nap kell valami ujságnak lenni, melly a' Közönség' kívánságát kielégítse, illyen most egész Londonban a' feljebb elmondott Gourlay dolga, ki Brougham Úrra rávert. Némellyek azt állítják, hogy Gourlay valósággal tébolyodott eszű ember, mások, hogy csak tetteti magát. De legyen bár miként a' dolog, ő az

Alsó ház' gyűlés-palotája mellett tartatik fogva egy szobában, 's ottan minden nap látogatja két ügyes Orvos, kik neki megadatnak a' mit csak kíván. Gourlay a' Courier' kiadójához ezen czédulát küldötte: „Uram! Értésemre esett, hogy a' Parlamentumban arról volt szó, mintha én elmémben megháborodtam volna, 's csupán ezen környülállásnak lehetne tulajdonítani, a' mit a' Közönség-házának folyosóján cselekedtem. Kérem szívesen az Urat közölje barátaimmal és a' Közönséggel; hogy nekem soha sem ment-el az eszem, 's alig volt valahainkább helyén mint mostan. Megkell azért gondolni, hogy a' környülállások megigazolhatják a' rendkívül való rendszabásokat; meg kell emlékezni róla, hogy Kristus ostorral verte ki a' templomból az árosokat és vásárlókat; — egyszóval, halgassanak ki, minekelőtte megitélnének. Gourlay Róbert.“

Jún. 9d az Opera-házban jelenének meg a' Szandwich-szigetek' Kiralya és Királynéja. Bémenetelekkel a' nézők tapsolni kezdettek, 's ők ezen megkülönböztetést nagy szívességgel köszönték. Éppen Tancredi című Opera adatott, 's benne a' vendégeknek leginkább láttatott tetszeni a' katonai muzsika a' második felvonásban; hanem még ennél is jobban szerették a' Balletot.

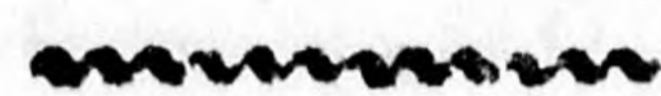
A' Courier Jún. 10d. így ír: „A' tegnapi Morning-Chronicle különös dolognak tartja, hogy a' Lisbonában volt Ausztriai Követ Báró Binder, a' nevezett fő-városban közelebről esett történetek után, helyét tüstént odahagyta. Mi hitteles kútfőből tudjuk, hogy az Ausztriai Követ (kinek küldetése csupán ideig-óráig tartó vala) Apr. 29d, és így az említett dolgok' kiütése előtt való napon már búcsúzó-audientian volt a' Ki-

rállyal, és addig is egyedül azért halasztotta elmenetelét, mivel a' csendességnek helyreállítatását kívánta bévární. A' Moring-Chronicle azt tartja még továbbá, hogy Báró Binderhez, kegyelmének semmi afféle jeleit nem mutatá a' Király, a' minémüekben a' többi Követeket részelteté; és ebben is újra megtevédedt a' Chronicle, mert Báró Bindert az N. S. Conceciano Rendjének nagykeresztjével tisztelte meg Ő Felsége. Ezekből megítélhetik Olvasojink, mennyire keveset érnek azon politicalai következtetések, mellyeket a' Chronicle az említett hibás állításból kívánt vonni.

Ugyancsak a' Courier szerint nagyítva volt a' Kelet-indiai éhelhalásról és pestisről közéletű közöltetett tudósítás, 's azokra nézve Madrásból Jan. 21d. indult jelentések kedvezőbben szólnak, jóllehet megvallják hogy a' kevés eső miatt a' riskásának rossz természetű lehet méltán tartani, és hogy az indigóra nézve is szűk leszen az aratás.

A' Felső háznak Jún. 10d. tartatott ülésében Gróf Harrowby azt kívánta, olvastatnék-fel harmadszor azon törvényjavaslás, mellynél fogva Irlandiára nézve a' lázzadást illető törvény' meghoszsabíttatása ajánltatik. — Gróf Darnley ellenzette a' dolgot, azon okból, hogy a' nevezett szerencsétlen törvény a' boldogtalan Irlandusokat, egész kétségbeesésre fogná juttatni. — Gróf Liverpool ellenben azt állította hogy a' rendnek barátai magában Irlandiában is örömmel fogának venni, ha a' lázzasztók ellen keményebb rendszabások tétetnének. — Lord Holland azt említette, hogy ezen tárgyról sokat lehetne szólni, hanem a' Ramara' béketűrését ő nem akarja ferasztani ollyas beszédekkel, mellyeknek úgy sem lenne semmi foganatjuk. — A' Limericki Püspök ezen alkalmatosságot arra nézve használta, hogy kikelt azon

Szóllók és írók ellen, kik azt állították, hogy az Irlandiai Protestans Papság nagyon gazdag volna. A' Püspök azt állította, hogy az Irlandiai Püspökségek között, egyremásra számlálva, egy sincsen, mellynek jövedelme 5000 font Sterlingnél több volna. — Lord King azt óhajtottá, hogy az Irlandiai Protestans Papok érnék-bé teméntelen földjeikkel, 's ne csikarnának a' szerencsétlen Catholicusoktól tizedet, melly igazság szerint a' Catholicus lelki-atyákat illetné. — De mind ezen megjegyzések mellett is felolvastatott a' nevezett törvény-javasítás.

Londonban most egy Chinai asszony mutatja magát pénzért. Ha férjfi volna, bizony senki sem adna csak egy Pencét is látásáért, mert az éppen nem nagy ritkaság, elég lévén Matroz szolgálatban; hanem a' fejer személynek Chinában halálos büntetéssel meg vagyontiltva a' kivándorlás, 's még az a' hajós-kapitány is, a' ki efféle szándékában segitené a' Chinai fejer-személyt, életével lakol, ha megkaphatják. A' szoba, mellyben a' Chinai asszony mutatja magát, egész Chinai módon vagyont elkészítve. A' nézőknek mulattatásokra a' férje valamit szokott felolvasni Chinai nyelven, 's a' betűket is lefesti előttök, 's végezetül egy parthia sakkot játszik testvérével. Az asszony, ki azon szerint vagyont öltözködve mint a' két férjfi, az alatt papucsot varr, melly foglalatosságot az alsóbb rendű Chinai asszonyok éppen úgy üznek, mint a' mi asszonyaink a' varrást és harisnya kötést. A' fő szobából benyiló mellék-szoba Chinai bálvány templomul szolgál, 's a' benne lévő oltáron mécsek égnek, hátul pedig egy bálvány-kép vagyont felállítva.

Spanyol Amerika.

Anglus Ujság levelek némelly töredék tudósításokat közölnek Peruból, melyeket Buenos-Ayresen keresztül vettek „A' royalista Armada Generalisai között” a' mint a' nevezett tudósítások tartják szakadás ütött-ki, némellyek a' határtalan hatalom, másoka' Constitutio mellett nyilatkoztatván-ki magokat. Melly esetet a' következő történetes környűllás okozta, avagy segítette-elé. Gen. Olaneta, Potosi tartományában Saltán menyén keresztül Febr. 20d, Gen. las Herastól, ki a' royalista Armadánál fő Biztosi hívatalt viselt, 38,000 Dollárt kért seregeinek hópénzül. Nem teljesítvén ezen kivanságot a' fő Biztos, nyilvánosan meghasonlott a' két Generális; Olaneta és seregei a' határtalan hatalom mellett nyilatkoztaták-ki magokat; a' Saltai őrizet pedig Cen. las Heras' vezérlése alatt a' Constitutio mellett. Febr. 21d. éjjel las Heras megtudván hogy el akarják fogni, az őrizetbeli seregekkel a' megerősített pénzverő épületbe vonta magát, 's hol a' constitutiós zászlót kiszegezte. Ottan ötödik más nap hatalmasan megtámadván Olaneta, heves viadal után Capitulálásra kényszerítette. Két részről mintegy ötven ember hullott-el; las Heras kitakarodott a' mondott helyből, melyet azzal Olaneta foglalt-el. Néhány nap múlva Gen. Olaneta, Generális Maroto ellen indult, ki ellene nyilatkoztatá-ki magát azon jelentésével, hogy más hatalmat a' Lasernaén, a' Vice-Királyén kívül nem ismene, a' ki azon időtájban, a' mint látszik, már kinyilatkoztatta volt magát a' Constitutio mellett. Ezen második próbatételnek kimenetele még nem tudatik. Gen. Maroto, Chuquisakában erősítette-meg állását, olly szándékkal hogy ottan magát védelmezze. Hadi seregei a' VII Ferdinand

nevet viselő Regimentnek hat Compániájából, a' Laguna Regimentnek egy Svadronából, és néhány Pattantyúsokból állanak. Gen. Olaneta keze alatt 2000 ember volt, 's még tarthatott számot több seregekre is, mellyek Oberster Maquiqui alatt Quiacánál és Taleriánál fekvének.“

H o l l a n d i a.

A' fő Státusok Király Ő Felségének a' szántás-vetés' állapotjáról következő alázatos jelentést adának-bé: „Szíre! Különös és a' tárgy' fontosságához illő figyelemmel vizsgálánk mi meg a' földművelés' állapotját illető írásokat, mellyeket Felséged, a' jelenvaló ülést megnyitó beszédének következtetésében, velünk közöltetni méltóztatott. Azon idő óta veszedelmes módon leszállott a' gabona' ára, úgy hogy a' földművelésbeli iparkodáson hathatós rendszabások által szükség segíteni. A' Felséged bölcsességében való bizodalommal, 's megnyugtattatván azon állandó gondoskodás által, melyet Felséged az Ország különbféle hasznainak megegyeztetésekre fordítani szokott, bátorkodunk kérni, méltóztassék Felséged ezen tárgyat újlag fontolóra venni. Mély tiszteletünknek jelentése mellett ajánljuk Felségednek igyekezetünket, hogy illendő úton segítségül lehessünk azon hasznos eszközöknek munkába-vételekre nézve, mellyeket a' bölcs előrelátás tanácsolni fog.“

Francia Ország.

F. h. 15d. következő észrevételeket közöl az Etoile a' Gróf la Bourdonnaye által f. h. 11d. a' Deputátusok Kamarájába benyújtott javaslasról, melly szól az Emigránsok káraiknak megtérítéséről, és róla a' Journal des Debats,

aztartja, hogy benne az Igazgatásnak nincsen semmi érdeme: „A' Király a' Kamarák üléseit kinyitó beszédeben azt mondotta, hogy a' Revolutio utolsó sebeinek is meg kell gyógyíttatniok. Midőn a' Miniszterek a' Monarchának ezen szavait fejtegetnék, így szóllottanak: „Az Emigránsok számára meg fog térítetni valahára a' mit a' Királyért feláldoztak, és a' mit a' szerencsétlenségnek idején elvesztettek.“ 'S egy Ujság-levél, melly azt hiszi, hogy mi szint olly feledékenyek vagyunk mint ő, mai napon azt állítja, hogy az ezen javaslásból háromló becsület egyesegyedül a' nevezett Deputátust illetné. A' hamis állítás hamis következéseket is von maga után. Ez az indulatoknak Logicája. Mi, kiknek semmi okunk, hogy ma elfelejtsük, a' mit tegnap tudtunk, mi egészen másképen szoktunk okoskodni. A' Király szóllott; az ő nevében a' Miniszterek mind a' két Kamarában megígérék, hogy a' melly Francziáknak vagyonaik a' pártosság' ideje alatt elconfiscaltattak, mind azok elégtételt fognak kapni. Ehez képest ezen javaslás csakugyan egyedül a' Király' Igazgatásától eredett. 'S a' Royalistákra nézve nem is szükség több beszéd annak megmutatására, hogy ennek szükségesképen e' szerint kelle lenni. Mi marad tehát Labourdonnaye Úrnak, ha-hogy ezen kérdést nem ő indította-meg? Nem egyéb a' dolog kivitele módjának javaslásánál. Nem akarunk határozást tenni az ebbeli és azon plánum között, mellyet az Igazgatás adhat, melly nemcsak a' történeteket, hanem a' nehézségeket is bizonyosan jobban ismeri, mint a' tiszteletre méltó nevezett Deputátus.“

B e c s.

Ő Cs. K. Felségek f. h. 18d. délutáni két órakor Prágából ide szerencsésen megérkeztek.

A' Hazai Tudósítások szerint „Budán és Pesten az Úrnappja szokott fényes pompával, 's az utzákön tartott processiókkal innepeltetett-meg. Budán Mélt. Benyovszky János felszentelt, és Esztergomi Suffraganeus Püspök Úr, Pesten pedig Fő Tiszt. Battyányi Aloys Apátor és Esztergomi Kanonok Úr vezette a' processiót. Mind a' két városban a' Katonáság tett tiszteletet, 's az áldásokra rozsarak és ágyúk szalvékat lőttek. A' Budai búcsújárásnak különös dísz adott, hogy Ő Cs. K. Fő Herczégse a' Palatinus, és Ő R. Fő Herczégse Ferdinand, példás ajtatossággal jelen voltak.“

F. h. 23d. így írnak a' Hazai Tudósítások: „Felséges királyi rendelés mellett ezen hónap 21d. kezdődött Tisztújításra Szabad Királyi Pest Városához Mélt. Kapos-Mérei Mérey Sándor Úr cs. k. Kamarás, és a' Nagy-Mélt. Királyi Helytartó Tanácsnál lévő Tanácsos Úr rendeltetett Királyi Commissariusnak. Az nap reggel Tek. Fellner Benedek Polgár-Mester Úrnak vezérlése alatt jeles Deputatio ment-által Budára a' tisztelt Királyi Biztos Úrnak illendő meghívására, a' ki is mindjárt ezen Deputatióval Pestre általjönni méltóztatott. A' város házában Ő Méltgát a' Tanácsnak egy része fogadta 's a' Polgárok' két sora között a' tanácsházba vezette, mellynek ajtajánál ismét Ő Méltgát Tek. Steinbach Ferencz Bíró Úr köszöntötte. A' szála a' Polgárságon kívül számos úri vendégekkel, nevezetesen a' Tárnok-széken lévő Deputátusokkal meg volt telve. A' Mélt. Commissarius Úr az előlülői széket elfoglalván, olőször deák, azután magyar, 's végre német nyelven ékes és fontos beszédeket tartott, a' választás fontosságát hathatósan előterjesztvén.

Erre németül a' Polgár-Mester Úr, magyarul a' Bíró Úr jelesen felelt. Ezen beszédek után a' Választott Polgárságnak, alsóbb Tiszteknek, és a' Tanácsnak előmentével a' kir. Commissarius Úr a' fő Plebánia templomba indult, a' sz. Lélek' segítségül hívására. Az oltárnállévő isteni-szolgálatot Nagy Tiszt. Feichtinger Domokos Plebánus Úr végezte. A' templomból visszatérvén, kezdődött mindjárt a' választás' munkája. Először is a' külső Tanácsban lévő hiánosságok pótolattak ki a' következő személyek által, u. m: Eicholecz János, Szloboda Mihály, Vogel Sebestyén, Deron Antal, és Kanicsér Péter Urak által. Továbbá Népszószóllónak újonnan Slchichta Jakab Úr választatott; azután pedig Senatoroknak választattak: Szepessy Ferencz Úr volt Fő Notárius; Szloboda Mihály Úr volt Vice-Fiscalis, Eicholecz János Úr volt ViceKapitány. Ez által ismét üresség támadván a' Választó Polgárok között, azon helyekre Köhr Károly, Takácsi György, és Muzsik József Urak választattak. Másnap ugyan nevezetes gyülekezet előtt Város Kapitányává Tek. Seeber Károly Úr; Város Birájává Tek. Steinbach Ferencz Úr; Város Polgár-Mesterévé Tek. Fellner Benedek Úr újonnan választattak, 's hivatalaikban megerősítettek. Fő Notáriussá a' Politikai dolgokban neveztetett Madell János Úr; Controlornak Köhr Károly Úr választatott. A' többi Tiszti Uraknak választatása vagy kineveztetése mai nap következik, kikről utóbb fogunk szólni. — A' városi fő Tisztségeknek választása végbe menvén, az egész gyülekezet a' templomba ment Te Deum laudamusra, 's onnan a' Hét Választó-Fejedelmek szálájába fényes vendégségre. A' palotának fő részén Ó Fellegének nagy kepe, Marczinkay Elek Úrnak munkája, virág koszorúval körül-

vételre függött ezen felírással: „Prosperitatem et Industriam Civium fovendo.“ A' vendégséget jelenlétekkel megtisztelték a' Mélt. kir. Commissariuson kívül: Mélt. Szent-Királyi László kir. Tanácsos és Ítéző-Mester; Mélt. Kapos-Mérei Mérey Lajos kir. Tanácsos és Királyi Tábla Assessora. A' T. N. Vármegye részéről: Tek. Bárczay Pál Első, Tek. Kovács György Második Vice-Ispan Urak, Fejérvári Ferencz Úr Fő Notárius, és Tek. Hangyásy Dávid Fő Szolga-Bíró Úr, kik a' választáson is jelen voltak.

~~~~~

Sopronyból, Jún. 25dikéről azon szomorú tudósítást vevénk, hogy Tiszt. Tudós Nagy-Megyeri Raics Péter Úr, a' Sopronyi Ev. Lyceum' nagyérdemű Rectora, az Ev. Eklésia' buzgó Predikátora és az ott virágzó Nevelés Magyar Társaságnak fáradhatatlan Elölülője, tegnap dellyesti 6 óra tájban, u. m. e' f. h. 24dikán futotta-meg földi pályáját becses életének 62dik esztendejében. Kevés szempillantatokig tartó változásai után csendesesen nyugodott el ez a' jó lélek, kinek a' Magyar Haza annyit köszönhet. Érdemeiről és eltakarításának módjáról, melly a' jövő vasárnap leszen, bővebb tudósítást fogunk tenni.

Tiszti-Jelentés.

A' dicső Marczibányi Familiának 1919dik és 1820-dik esztendei Jutalom Kérdéseire bėjött Feleletekről.

A' Magyar Nemzeti Muzeum 1822dik esztendő Bőt más Havának 20-dikán a' dicső Marczibányi familia adakozásából minden hazai Ujsag - Levelekben 1819 dik és 1820-dik esztendőkre két Jutalom-kérdést hirdetett megfejtésül. Egyik volt ezek közül, és ugyan az 1819-

dik esztendőre kiválasztatott, íme Jutalom kérdés

a) „Fejtessek meg elegendő tudományal a' Név Eseteinek természete, és különböztető jegye, 's a' feneskes magyarázat szerént a' nyelv természetéből határoztassék-meg: hány Eseteik (Causus Nominum) vagynak, vagy lehetnek a' Magyar Nyelv Neveinek?“

b) „Vagyon e szenvedő Ígehajtogatása a' Magyar Nyelvnek? 's ha vagyon, miképen és mi okoknál fogva kell a' Magyar Nyelv szenvedő Ígeit módok, idők, személyek és számok szerént hajtogatni?“

E' jutalom kérdésre Nemzeti Nyelvünknek buzgó Baráti és Esmértetőji négy különös Feleleteket írtak.

Az elsőnek jelszova:

„In loquendo, non si quid vitiose multis inseuerit pro Regula sermonis accipiendum est.“ Quintilianus L. I. Cap. 6.

A' második jelszova:

„Audaces fortuna iuvat.“

A' harmadiknak jelszova:

„Nulla est honesta avaritia, nisi temporis.“

A' negyediknek jelszova:

„Scire est, per causas scire.“

A' másik, melly 1820-dik esztendőre kitétetett, e' volt:

„Mitsoda befolyása volt a' Deák Nyelv belső alkotmányának a' Magyar Nyelv belső alkotmányába? Tökéletesedett-e ez által a' Magyar Nyelv, vagy sem?“

Erre a' dolgos Hazafiak két különös Feleletet küldöttek,

Egyiknek jelszova:

„Idem Protector et Hostis.“

Másiknak jelszova:

„Diversa juxta seposita magis elucescunt“

Kitetszik e' Feleletekből, hogy a' Felelők bölcs bérátások szerént e' Jutalom kérdéseket, mellyekben sokan apróságot láttak, fontosaknak, 's figyelmekre igen is méltóknak tartották. Pesten, Június 3-dikán 1824.

Horvát István, m. k.

A' Széchényi Országos Könyvtár Őrzője.

Ujságunk' tisztelt Olvasójához.

Nem rekeszthetjük-bé ezen Félesztendőt azon való sajnálkozásunk' kinyilatkoztatása nélkül, hogy ennek második felében különösen ügyetlen Betűszedőkkel kelle vesződnünk, és hogy az ezen környüállás miatt történt némelly hibákról engedelmet ne kérjünk; jelentvén egyszersmind hogy mostan már magyar születésű jó Betűszedőre tevénk szert, és méltán lehet reménylenünk, hogy ezentúl minden ebbeli panaszra okot adható alkalmatosságot elfogunk kerülni. — A' kik ezen Félesztendőbeli political Ujságunk és Kedveskedőnk némelly számjainak hijjával volnának, méltóztassanak parancsolni azok iránt, 's mi, míg a' felesleg nyomtatott darabokból ki nem fogyunk, szolgálatunkat egész készséggel ajánljuk.

Pánczél Dániel és Igaz Sámuel.

Vége az 1824d. Első Félesztendőnek.